

Hljóðgreining -Hugmyndabanki-

Námsefni:

- Lærum og leikum með hljóðin – bókin, appið.
- Froskaleikurinn.
- Lubbi finnur málbein.
- Ljáðu mér eyra.
- Ljáðu mér eyra – spilastokkur.
- Markviss málörvun.
- SOL – bækurnar.
- Það kemur saga út úr mér.
- Leggðu við hlustir.
- Hugur og fluga.
- Tölum saman.
- Orðaspjall.
- K-PALS.
- Stafainnlögn Helgu Sigurjónsdóttur.
- Tákn með tali.
- Orðaforðalisti Menntamálastofnunar.
- Orðagull appið.
- Að segja, sundurgreina og stafsetja – Læsisvefurinn
- Hljóðskraf.
- Leikur að læra.
- mms.is – útgefið efni Menntamálastofnunar.
- Búi og Bína.
- Osmo – nýta íslensku borðin (Facebook-síða Osmo á íslensku).
- *Orðaskjóða, Orðaspjall.*

Bækur/lestur:

- Vinna með hljóðgreiningu í gegnum lestur.
- Bækur – skoða orð.

Ljóð/þulur/vísur:

- Tónlist og textar.
- Ég fór í dýragarð í gær og gettu hvað ég sá?
- Fór í gönguferð í gær.

Spil:

- Spila t.d. Hugur og fluga þar sem börnin eiga að greina hljóð í spilinu.
- Stafastuð – spilastokkur.
- Hljóðalottó – eftir hlustun.
- Hljóðabingó.
- Hljóðkerfisvitundarspilið.
- Orðahljóð – spil.
- Minnisspil – myndir + stafur – gefa og taka spil.
- Lottó – para saman mynd og hljóð.
- Fjölbreytt bingó.

Leikir:

- Leika með hljóð.
- Leika með fyrsta/síðasta hljóð í orðum.
- Tengja saman hljóð.
- Tengja orð í gegn og þau hlusta.
- Leika með bókstafi og hvernig við tengjum þá saman.
- Fullt af leikjum um hljóðgreiningu í SOL- bókunum.
- Vinna með hljóðspjöld og stafaspjöld.
- Leikur þar sem börnin eru spurð hvort þau heyri t.d. M í mús – já, heyrir M í hús – nei. Skrá stig fyrir rétt svar. Nota hreyfingu t.d. ef svarið er rétt á að taka froskahopp á já-reit/nei-reit.
- Leikur – Krókódíll, krókódíll og þá fara þeir yfir sem eiga t.d. s sem fyrsta staf.
- Kennarinn skrifar staf og börnin teikna myndir á töfluna sem byrja á hljóðinu/hefur hljóðið í miðjunni/ í lokin.
- Kennarinn skrifar á töflu staf sem eitt barn velur og svo finna hin börnin fleiri orð sem byrja á sama staf.
- Fjölbreyttir leikir með nöfn barnanna.
- Hreyfing og orð.
- Stafajóga = hreyfistund, búa til staf með líkamanum.
- Stafur vikunnar – finna orð sem byrja á honum, hvar í orði er þetta hljóð?
- Þjónar – hvaða staf á þjónninn – fyrsta hljóð?
- Orð dagsins – *Orðaforðalisti Menntamálastofnunar* – hvaða hljóð? – Nýta í matartíma og í fleiri aðstæðum.
- Orðapokar með hlutum með sama hljóð.
- Hljóðakassar – hljóðaskrímsli.

- Nota hljóðin í daglegu starfi t.d. velja í röð, þeir sem eru með „s“ fremst mega fara í fataklefa.
- Málbein Lubba, tengja tákn/hljóð við hluti eða fólk.
- Nota Lubbatákn og TMT saman bb (Lubbi) bók (TMT).
- Mynd á vegg – leita að mynd með ákveðnu hljóði.
- Tengja saman orð og mynd.
- Stafaleikir í tölvu.
- Skrifa sig til læsis.
- Hengimaður.
- Vinna markvisst með ritmál og tengja hljóðum.
- Bílastafrófsleikur, keppa hvert hann nær, stafrófs/hljóðastafrófs.
- Skip mitt er komið að landi.

Samræður:

- Spila, ræða, kryfja.
- Vekja athygli á hljóðum inni í orðum – nota Lubba.
- Velja stutt orð og greina hljóð stafanna.
- Spyrja um fyrsta hljóð t.d. í nafni.
- Hver á nafn sem byrjar á þessu hljóði.
- Bjóða í röð eftir fyrsta staf.
- Nota tákn með hljóðunum s, m.
- Samverustund þar sem börn skiptast á að finna orð sem byrjar á ákveðnum staf/hljóði. Kennari skráir niður öll orðin (Lubbi).
- *Lubbi finnur málbein* í samverustund. Skrifa niður á blað allt sem börnin vita að byrjar á ákveðnum staf.
- Grípa tækifæri þegar þau tala um sinn staf.
- Vekja athygli barnanna á að þau eigi fleiri stafi í nafninu sínu en fyrsta stafinn.
- Hljóða nöfn barnanna í ákveðnum aðstæðum t.d. í röð.
- Flokka eftir hljóðum t.d. fer mús í m-kassa eða k-kassa?
- Kynna samhljóða/sérhljóða.
- *Lubbi finnur málbein* – kynna málhljóðin í tengslum við bókstafina.
- Hugstormur um fyrsta staf í orðum, bæta við á töflu.
- Hvaða stafur á þetta hljóð?

Umhverfið:

- Hafa sjónrænt.
- Hafa myndrænt orðasafn.
- Merkja stóla með nöfnum barnanna.
- Nöfn barnanna sett upp og stafirnir þeirra.
- Setja í fataklefa stafinn/fyrsta hljóðið í nafninu þeirra.
- Setja mynd af stafi barns á yngstu deild/kjarna upp á vegg.
- Kenna þeim stafinn sinn og stafi fjölskyldumeðlima.
- Finna stafinn sinn úti.
- Nota tákni og hljóð í öllum athöfnum daglegs lífs, hafa það sjáanlegt og vinna með það á öllum aldri.
- Vinna með þessa þætti við matarborðið.
- Hafa orð um það sem við erum að borða – fyrsta/síðasta hljóð.
- Nýta öll möguleg svæði.

Annað:

- Endurtekning og eftirfylgni.
- Fjölbreyttar leiðir.
- Fjölbreyttur barnahópur.
- Þjálfsla hlustun almennt.
- Hljóðaaðferðin – Læsisvefurinn.
- Þemu – hver þáttur tekinn sérstaklega fyrir í ákveðinn tíma.